

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR AB SEB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. liepos 8 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-283
Vilnius

Lietuvos bankas gavo pareiškėjos X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB SEB banko (toliau – bankas) kilusį ginčą dėl komisinio mokesčio už autorizuotos įvykdytos mokėjimo operacijos atšaukimą ir lėšų sugražinimą pagrįstumo.

Nustatyta:

2020 m. vasario 18 d. pareiškėja iš savo banko sąskaitos pateikė 60,60 Eur mokėjimo nurodymą gavėjai UAB „Kakava“ (toliau – gavėja). 2020 m. kovo 28 d. pareiškėja kreipėsi į banką prašydama sugražinti gavėjai pervestas lėšas, nes negavo paslaugos, už kurią mokėjo interneto banko pavedimu.

Bankas pareiškėjai atsakyme į jos pretenziją nurodė, kad atšaukti autorizuoto mokėjimo nurodymo negali, nes jis yra įvykdytas, pasiūlė pareiškėjai kreiptis į lėšų gavėją ir tiesiogiai susitarti dėl lėšų gražinimo. Bankas paaiškino, kad, jeigu su lėšų gavėju nepavyksta susisiekti, bankas gali tarpininkauti padedant gražinti lėšas, t. y. kreiptis į lėšų gavėjo banką ir pateikti prašymą dėl lėšų gražinimo, tačiau lėšos šiuo atveju gali būti gražintos tik gavus lėšų gavėjos sutikimą. Bankas pareiškėjai nurodė, kad už mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą, kai lėšos įskaitytos į gavėjo sąskaitą, yra taikomas 10 Eur mokestis.

Pareiškėja nesutiko su banko atsakymu, kad už mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą reikia papildomai mokėti 10 Eur mokestį, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjos nuomone, bankas nepagrįstai už autorizuoto mokėjimo nurodymo atšaukimą taiko komisinį mokestį, nes „SEPA“ taisyklėse tai nenustatyta. Pareiškėja prašė rekomenduoti bankui gražinti 60,60 Eur ir išaiškinti, kokių pagrindų bankas turi teisę taikyti komisinį mokestį už autorizuoto mokėjimo nurodymo atšaukimą.

Atsiliepime bankas paaiškino, kad pareiškėjos prašomas atšaukti mokėjimo nurodymas buvo pareiškėjos tinkamai autorizuotas ir bankas jį įvykdė tinkamai, t. y. lėšas pervedė gavėjai. Kadangi lėšos buvo pervestos lėšų gavėjai, mokėjimo nurodymas gali būti atšauktas tik su lėšų gavėjos sutikimu. Bankas nurodė, kad už autorizuoto mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą yra taikomas banko Paslaugų ir operacijų kainyne (toliau – Kainynas) nustatytas 10 Eur mokestis. Kadangi pareiškėja nesutinka mokėti šio mokesčio, bankas neturi pagrindo kreiptis į lėšų gavėją dėl mokėjimo operacijos atšaukimo ir lėšų gražinimo.

Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytą informaciją, bankas prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Pareiškėjos ir banko ginčas kilo dėl to, ar bankas pagrįstai už autorizuoto mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą taiko 10 Eur komisinį mokestį.

Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą ir atsakomybę, mokėjimo paslaugas, jų teikimo

sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Nagrinėjamu atveju nėra šalių ginčo dėl mokėjimo operacijos tinkamo autorizavimo, t. y. pareiškėja pripažįsta autorizavusi 60,60 Eur mokėjimo operaciją, skirtą gavėjai.

Mokėjimų įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje reglamentuota, kad „mokėtojas bet kuriuo metu iki šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyto neatšaukiamumo momento gali panaikinti sutikimą įvykdyti mokėjimo operaciją.“ Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokėjimo paslaugų vartotojas negali atšaukti mokėjimo nurodymo po to, kai jį gauna mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis. To paties straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad po to, kai mokėjimo nurodymas yra gautas banke, jį atšaukti galima tik tuo atveju, jeigu dėl to susitaria mokėjimo paslaugų vartotojas ir atitinkamas mokėjimo paslaugų teikėjas, o šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais būtinas ir gavėjo sutikimas. Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokėjimo paslaugų teikėjas gali imti komisinį atlyginimą už mokėjimo nurodymo atšaukimą, jeigu tai nurodyta bendrojoje sutartyje.

Turimi duomenys patvirtina, kad pareiškėja į banką dėl autorizuotos mokėjimo operacijos atšaukimo kreipėsi po to, kai mokėjimas buvo įvykdytas, t. y. lėšos buvo pervestos gavėjai. Tam, kad gavėjai pervestos lėšos būtų sugrąžintos, būtinas lėšų gavėjos sutikimas. Bankas į gavėjos banką dėl autorizuotos mokėjimo operacijos atšaukimo nesikreipia, nes pareiškėja nesutinka, kad būtų taikomas 10 Eur komisinis mokestis už mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą.

Vertinant tai, ar banko taikomas 10 Eur mokestis už mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą yra pagrįstas, svarbu tai, kad mokėjimo operacija buvo tinkamai autorizuota ir banko tinkamai įvykdyta, t. y. turimi duomenys neduoda pagrindo teigti, kad bankas yra atsakingas už netinkamai įvykdytą mokėjimo operaciją (Mokėjimo įstatymo 52 straipsnis). Kaip jau buvo minėta, Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje bankui suteikta teisė už autorizuotos ir tinkamai įvykdytos mokėjimo operacijos atšaukimą taikyti komisinį mokestį, jeigu tokia banko teisė yra nustatyta bendrojoje sutartyje. Taigi, priešingai, nei pareiškėja teigia, nei Lietuvos Respublikos, nei Europos Sąjungos (pareiškėjos nurodomas SEPA reglamentas) teisės aktuose nėra nustatyta, kad už tinkamai autorizuotos ir tinkamai įvykdytos mokėjimo operacijos atšaukimą bankas neturi teisės taikyti mokesčio.

Pažymėtina, kad Kainyne, kuris yra sudėtinė banko sąskaitos sutarties dalis, yra nustatyta, kad bankas už piniginių lėšų pervedimo atšaukimą, jei lėšų gavėjo sąskaita yra SEB banke, taiko 10 Eur mokestį, o jeigu gavėjo sąskaita yra kitame Lietuvoje registruotame banke, Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės šalyje, Šveicarijoje, Monake, San Marine ar Andoroje, taikomi 10 Eur ir lėšų gavėjo banko mokesčiai. Minėtame Kainyne taip pat nustatyta, kad mokestis taikomas neatsižvelgiant į tai, ar lėšos buvo grąžintos. Tai reiškia, kad 10 Eur mokestis būtų taikomas net ir tada, jeigu lėšų gavėjas nesutiktų grąžinti lėšų.

Taigi, tiek Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 3 dalyje, tiek Kainyne nustatyta banko teisė už autorizuoto mokėjimo nurodymo atšaukimo administravimą taikyti komisinį mokestį, šis mokestis nagrinėjimo ginčo atveju būtų taikomas nepaisant to, ar lėšas pavyktų sugrąžinti, ar ne. Tai reiškia, kad, bankui kreipusis į lėšų gavėją dėl mokėjimo operacijos atšaukimo ir lėšų sugrąžinimo, pareiškėja iš karto patirtų 10 Eur išlaidas, nors pareiškėja su tuo nesutinka. Kadangi pareiškėja nesutinka už mokėjimo operacijos atšaukimą mokėti komisinio mokesčio, darytina išvada, kad ji atsisako ir mokėjimo operacijos atšaukimo paslaugos.

Kadangi nustatyta, kad pareiškėja mokėjimo operaciją autorizavo (dėl to šalių ginčo nėra), o bankas ją įvykdė tinkamai, atsižvelgiant į tai, kad dėl mokėjimo operacijos atšaukimo ir lėšų grąžinimo pareiškėja į banką kreipėsi po to, kai lėšos buvo pervestos gavėjai, ir į tai, kad pareiškėja nesutinka bankui sumokėti 10 Eur mokesčio už autorizuotos mokėjimo operacijos atšaukimo administravimą, laikytina, kad bankas neturėjo pagrindo kreiptis į lėšų gavėją dėl autorizuotos mokėjimo operacijos atšaukimo ir lėšų grąžinimo. Atitinkamai pareiškėjos reikalavimas bankui grąžinti 60,60 Eur laikytinas nepagrįstu. Be to, pažymėtina, kad, kaip jau ir buvo minėta, lėšų grąžinimas būtų įmanomas tik tada, jeigu lėšų gavėja sutiktų.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas